

Dr. Koller Erzsébet (1940–2020)

Dr. Koller Erzsébet kedves, megnyerő személyiségű erdőmérnökknővel korábbi években gyakran találkozhattunk különböző erdészeti összejöveteleken, rendezvényeken.

2018 nyaratól azonban hiába kerestük Őt, férjétől, Szabó Péter ny. erdőmérnökötől tudtuk, hogy súlyos beteg. Betegségéből már nem tudott felépülni, folyó év január 30-án kórházban elhunyt.

Röviden életútjáról, szakmai múltjáról: 1940. szeptember 28-án született Pozsony-püspökiben, Csehszlovákiában. Háború után a kitelepítés elől a család Magyarországra kényszerült menekülni. Ez az esemény örökre nyomot hagyott benne. Győrben telepedtek le, általános iskolai tanulmányait itt fejezte be. Erős magyarságtudata talán ebből a korszakból eredeztethető.

1958-ban érettségizett a soproni Erdészeti Technikumban és szerzett szakmai ismereteket. Pályáját terepi erdőrendezőként kezdte meg, kilenc évig dolgozott a veszprémi, valamint a szombathelyi erdőrendezőségben. Ezalatt a Bakonyban, a Kisalföldön és a Szigetközben készített üzemterveket.

Majd két évig Győrben volt fásítási felügyelő. Munkája mellett szorgalmával és tehetségével 1968-ban erdőmérnöki oklevelet szerzett az Erdészeti és Faipari Egyetem levelező szakán. Az aranyoklevelét, 2018-ban, betegsége miatt már nem tudta átvenni.

Erdőmérnöki diplomával a kezében ezután az ERDŐTERV-nél vállalt munkát, ahol módja volt megismerkedni a számítástechnikával. Ő mindig fogékony volt az új dolgok iránt, ekkor a 70-es évek elején a számítástechnika került érdeklődése középpontjába, és megfelelő tanulmányok elvégzése után rendszerszervezői diplomát szerzett 1975-ben.

Ettől kezdve nyugdíjba vonulásáig az erdészeti számítástechnikával-informatikával foglalkozott. Különböző állami költségvetési intézményekben (MÉM Áll. Erdőrendező-ségek Műszaki Irodája, FM Erdőrendezési Szolgálat Központ, Állami Erdészeti Szolgálat Központ) szolgált fejlesztőmérnök, osztályvezető-helyettes majd osztályvezető beosztásban.

Fő feladata volt az erdőrendezés, az erdészeti szakigazgatás számítástechnikai fejlesztéséhez, az Országos Erdőállomány Adattár létrehozásában való közreműködés és az évenkénti aktualizált állapot előállítás. Vele először sikerült az elődök által elkezdett, de addig külön rendszerekként működő feldolgozásokat egybefűzni, és magát az Adattárat egy integrált informatikai rendszerre alakítani, amit aztán mellette dolgozó utódai fejlesztettek a mai állapotára.

Erdészeti számítástechnikából magas szintű tudását kamatoztatva műszaki dok-

tori címet szerzett 1986-ban. Nagy munkabírása mellett jutott idő a munkatársakkal való emberi kapcsolatok ápolására is. Sok ifjú kolléga az ő segítségével szerzett informatikai ismereteket továbbtanulás révén, mely később könnyebbé tette az erdőrendezés informatikai hátterének biztosítását.

Nyugdíjba vonulása, 1995 után, magán-erdő-gazdálkodással kezdett foglalkozni. Budapest közelében az Alföldön néhányan gazdasági társaságot alapítottunk Erdőtelepítő Ebt. néven és Őt választottuk meg vezetőnknek. Az erdőbirtokosságnak célja elsősorban az volt, hogy új erdőt hozzon létre az Alföldön, főleg magánföldeken. Vezetésével több száz hektár sikeres erdőtelepítés valósult meg nagyrészt Monor környékén és a Tápió vidéken.

Ezenkívül tagja volt az erdészeti szakszemélyzetnek, sok embernek adott útmutatást arra nézve, hogy a sebtében szerzett erdőtulajdonnal mit kezdjen. A gyors eredményt adó munkát kedvelte, nem szerette az adminisztrációt, a jogi útvesztőket. Munkáját segítette erdőmérnök férje.

Eredményes munkájáért „Az Alföldi Erdőkért” kitüntetést kapott. Vallotta: „Erdőt létrehozni műveletlen parlagföldeken, gyenge homokon örömet adó, szép feladat. Akkor is, ha az akácokat és nyarasokat a mi szakmánknak többen nem tekintik igazán erdőnek. De milyen lenne a mai alföldi vidék ezek nélkül? A lehetőségek szerint megpróbálunk kocsányos tölgyes és kemény lombos erdőt is telepíteni. Azt gondolom, elég sokat adtam magamból az erdész szakmának, de sok örömet is kaptam viszonzásul.”

A szakmai munka mellett az Országos Erdészeti Egyesületnek aktív tagja volt. Állami alkalmazotti korszakában előadásokat tartott az erdőrendezés számítástechnikai fejlesztéséről. Az Informatikai Szakosztály alapító tagja volt. Részt vett az Erdőrendezési Szakosztály életében is.

Fontos volt számára a barátság, az emberi kapcsolat. Tagja volt a soproni Öreg Diákok Baráti Körének, ahol sok egykori osztálytársa fordult meg. Az egyetemi évfolyamtársak találkozóin amíg tudott, nemcsak részt vett, hanem sok esetben szervezte is azokat vagy segítette a szervezésben. Ez vonatkozott férje egyetemi találkozóiira is. Két diplomával is rendelkezett, de közvetlen, megnyerő modorával szót tudott érteni egészen alacsony iskolázottságú emberekkel is. Ez a közvetlen kapcsolatteremtő stílusa a magánerdő-gazdálkodásban nagyban segítette Őt.

Határozott egyéniség volt. Ha úgy látta, hogy az elképzeléseinek nem tud utat nyitni, befejezte és más utakat keresett. A vadászokkal vívott sikertelen vitái, a sorozatos falopások sem tántorították el, lelkesen vezette az erdőbirtokossági társulatot, sok helyen volt erdőgazdálkodó, részt vett a szakirányításban, őstermelő volt. Élete vége felé gondoskodott a gazdálkodás folytonosságáról fiatal szakemberek bevonásával. Személyében nagy elméleti és gyakorlati tudású erdőmérnököt veszítettünk el.

Példaértékű házasságban élt férjével több mint 40 évig. Gyereke nem született,

de szerette a fiatalokat, a fiatal családokat. Többeket támogatott, segítette őket a tanulásban, munkájukban, otthonteremtésben. Őszintén tudott örülni sikereiknek, boldogulásuknak.

A Szent Gellért-plébánia urnatemetőjében vettünk Tőle örök búcsút nagy részvét mellett február 27-én a római katolikus egyház szertartása szerint. Azok az erdők, amelyek az Ő irányításával, közreműködésével létesültek, őrizni fogják emlékét. Mi, akik itt maradtunk és ismertük, szerettük Őt, tartsuk meg emlékezetünkben gazdag erdészeti munkásságát, emberségét. Nyugodjon békében!

Dudás Péter

Dr. techn. Ghimesy László (1928–2020)

1947-ben iratkozott be a József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Soproni karára. 1951-ben, röviddel végzése előtt, törvénytört módon kizárták az egyetem hallgatóinak sorából,

így diplomáját csak 1956-ban vehette át.

A diploma megszerzéséig különböző helyeken dolgozott. Először segédmunkásként helyezkedett el az UVATERV Talajmechanikai Osztályára, majd a Bányászati Kutatóintézet Tőzegkutató Csoportjához. Ez utóbbinál már geodéziai munkát is végzett. A társaságot a Magyar Állami Földtani Intézet vette át, és ott már szigorló mérnökként folytatta a kifizési munkákat.

1951. év végén áthelyezték a Magyar Állami Ötvös Loránd Geofizikai Intézet Gravitációs Osztályára, hasonló beosztással. Közben súlyos gépkocsibaleset érte. 1954-ben az intézetet elhagyta, és a MÉLYÉP-TERV Nagylétesítmények Közműtervező Főosztályának Kazincbarcikai Kirendeltségén helyezkedett el, ahol tervező műszaki ellenőri munkát végzett. Vállalata ajánlására az Erdőmérnöki Főiskola engedélyezte tanulmányai befejezését, és 1956-ban megkapta erdőmérnöki oklevelét.

Az oklevél birtokában visszatért eredeti hivatásához: felvették a Pilis Állami Erdőgazdaság Visegrádi Erdészetihez, előbb fahasználati, majd erdőművelési műszaki előadói beosztásba.

1960-ban a Kisalföldi Állami Erdőgazdaság Központjának építési előadója volt. Innen visszatért Budapestre. Új munkahelye a Budapesti Állami Erdőgazdaság (erdőművelési előadóként), majd 1962-től az OEF Igazgatási Főosztály Fásítási Osztály főmérnökeként erdőtelepítési program megvalósításában vett részt.

A Főigazgatóság átszervezése miatt 1969-ben áthelyezték a Budapesti Állami Erdőrendezőséghez, erdőfelügyelői beosztásba, amit az Egri Állami Erdőrendezőség Váci Felügyelőisége követett.

1970-ben felvették az Állami Biztosító Mezőgazdasági Főosztályára, ahol az aszály- és belvíz-, valamint a mezőgazdasági ter-

melőszövetkezetek tűz- és árvízbiztosításainak kidolgozása, megszervezése, valamint a hozzájuk szükséges kárrendezési szabályzatok kidolgozása és a károk rendezésének helyszíni ellenőrzése képezte feladatát. E munkakört 1998-as nyugdíjba vonulása után is még két évig ellátta. 1967–1970 között, a doktorátusa érdekében, elvégzi a Marxizmus–Leninizmus Esti Egyetem levelező tagozatát, és diplomát szerez. 1973-ban szerezte meg műszaki doktorátusát.

Aktív időszakában tevékenyen részt vett az Országos Erdészeti Egyesület Erdők a közjőért, az Erdészettörténeti Szakosztály, illetve az OEE Budapesti FM(AM) Helyi Csoport, valamint a Szeniorok Tanácsának munkájában, aminek 2005 óta volt tagja.

Mintegy 35 cikke jelent meg, többek között az Egyesület *Az Erdő* című folyóiratában, ezenkívül több könyv szerzője, illetve társszerzője volt

Érdeklődési köre hatalmas volt, minden, ami az erdőszettel, fával, földműveléssel kapcsolatos, a látókörében volt. Erre utalnak könyvei, cikkei, hozzászólásai és személyes emberi megnyilvánulásai. Könyvei jelentek meg a tájpotenciálról, az ezerarcú erdőről, a fafeldolgozásról.

Szenvedélyes fotós volt, képeit nem dugdosta a nyilvánosság előtt. Idézet egy beszámolóból, a dátum nem érdekes: „Dr. Ghimessy László erdőmérnök Ábrahámhegyen öregbítette az erdészek hírnevét. A meghívó jelezte, hogy az erdőmérnök lókalpatrióta több évtizeden át készített fotóiból »Fény-Tér-Kép« címmel rendezett kiállítást. A színes fotókat a hely és közvetlen környékének archív, fekete-fehér fotói és kinagyított térképeinek arányos elrendezése egészítette ki, emelve a kiállítás színvonalát.”

Szerette népszerű formában tudósítani felfedezéseit. Egy kedves cikkében az *Ábrahámhegyi bíromdódban* beszámol arról, hogyan épített madárodút: Találtam egy lyukas tűzifát, avagy hogyan csináljunk házilag madárodút.

Közreadta a családi kutatásai révén és okán összegyűjtött mértékegység-átszámítások adatait.

Számtalan cikke jelent meg az *Erdészeti Lapokban*, különféle témákban a teljesség és a rangsor igénye nélkül: talajvédelem, erdősítés, talajművelés, lejtős területek gépesítése, faipari szerszámok, fásítások, tartalék fafajaink, geotermikus energiahasználat, erdőkár-biztosítás, erdőtüzek, fafeldolgozás.

Foglalkoztatta az erdei pihenés, a csend. Az OEE Erdők a közjőért Szakosztályának aktív tagja volt. 1990. december 11-én a szakosztály ülésén hozzászólásában elmondta: „Erdőlátogatottsági számok ismeretek, gyógykezelési költségek csökkenése révén megfogható a hatás a rekreatív területeken (10%-kal kevesebb a betegség). Az egészséges környezet értékének meghatározásában érzélgősségmentes reális számokat kell megadni.”

Foglalkoztatta a tartalék fafajok kérdése, többek között a törökmogyoró: „A hatvanas évek elején, a Budapesti Állami Erdőgazdaság kamaraerdei csemetekertjében feltűnt egy kétéves, 100–120 cm magas, sudár, mogyorólevelű fácska, a törökmogyoró. Az elültetést követő években (Gellért-hegy déli lejtőjén) meglepett rendkívül gyors növekedése és szép formája. A tóalmási parkban 80 éves bükkállományban kúpos koronájával enyhén kiemelkedett és úgy vonta magára a figyelmet az igen erőteljes fejlődésű, többi fa között. Egyedi vagy törvényszerű ez a méret, ez a minőség? Ha törvényszerű, akkor nagyok a lehetőségek. Ezért kezdtem el foglalkozni vele.”

Baranyi Katalin, aki tagtársa volt az OEE Erdők a közjőért szakosztályában, így emlékszik hajdani tagtársára: „Nekem van olyan emlékem, hogy nyugdíjazása után a Műszaki Múzeumban volt. Egy alkalommal vezetett minket a múzeumban, mert ott mint nyugdíjas kutató működött. A másik, ami foglalkoztatta és nem tudom, hogy mennyire jutott, a faipar fejlődése, illetve a fafeldolgozás kézi szerszámairól készült

nagy enciklopédiát fordította, ha jól emlékszem franciából.

Visszanézve az időben, csak emlékeimre tudok támaszkodni, s az kevés! Nagyon szerettem Lacit, a füstölgő pipájával és a szerteágazó műveltségével, és érdeklődésével. Rendkívül értékes ember volt nézetem szerint. Sajnos nem tudtam megfejtetni, hogy mi volt az oka, hogy annyi év próbálkozás után sem kapta meg a Bedő-díjat?! Az igazat megvallva, különösen a biztosítás, tűzkárok értékelése ügyében, nagy szolgálatot tett az erdőknek, erdőgazdaságoknak! Emellett kedves volt udvarias és vidám, nevetve a saját gyarlóságain. Minden alkalommal volt valami, amivel felderítette a társaságot. Szinte minden szakosztály-összejövetelen ott volt aktív résztvevőként! Nagy szeretettel emlékezem rá!”

Évfolyamtársa Tóth Sándor, akivel végig tartotta a kapcsolatot, így emlékszik vissza: „A mi évfolyamunkat amelyik 1947-ben még a József nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Soproni karára iratkozott, az 1951. évi végzése előtt a pártállam törvénysértő eljárása érintette (a végzősök 30%-át) az Egyetemről való kizárással, így közöttük Lacit is. A kizárás oka a legtöbb esetben a betiltott selmeci diák hagyományok továbbfolytatása volt, valószínű Laci esetében is. Az évfolyam tagjait ez különös összetartásra ösztönözte. Mi minden évben tartottunk találkozót. Amikor már lehetett, az 56-os kivándoroltak is hazajöttek. Ezen találkozók egyik előkészítője Laci volt. Több ízben az ő ábrahámhegyi nyaralója volt a találkozó helye, kiváló fényképeit mindig örömmel néztük. Laci komolyan vette katolikus hitét, és azt meg is mutatta. Laci példásan viselte baleseteiből származó mozgási kötöttségeit és ahová csak hívtuk, eljött, így a legutóbbi 2019-es találkozónkra is.”

A visszaemlékezések sorához én is csatlakoznék (*Gerely Ferenc*). Személyes találkozásaim Lacival mindig hagytak valami emléket bennem. Beszélgetéseinkben soha nem volt közhely a „Hogy méltóztatik lenni, Tiszelt Úr” megszólítást kivéve. A hetvenes évek végén találkoztunk először. Sokszor különféle értekezleteken jöttünk össze, ahol mint biztosítós képviselte a magyar erdőket. Kitervelt akcióival őszintén az erdők javát igyekezett szolgálni. Az Erdők a közjőért Szakosztály sok programjában vettünk közösen részt, fényképezőgépét – amit nyírfakéregből készített tok borított – soha nem tette le. Kissé elővigyázatlan volt, amikor egy-egy téma megragadta a figyelmét, így történhetett, hogy egyszer az Adriába hátrált, máskor meg fennakadt egy kerítésen Szófiában. Szomorkodni soha nem láttam. Ha optimizmusbombát kellene készíteni, ő lehetne a modell. Szinte minden rendezvényen, ahová elmentem, ő is ott volt. Nem volt egy üldögélő típus, járt-kelt a beszélgetőpartnerei között. Mindenki szerette. Aki pedig nem ismerte fel kedves, értékes emberi mivoltát, az sokat veszített. Nem volt hétköznapi ember Ghimessy László. Nyugodjon békében!

OEE SZTTT,
OEE Közjóléti Szakosztály

